Suomen YK-liiton lausunto koskien Julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2027–2030

Asia: VNS 3/2026 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030.
Teema: kehitysyhteistyövarat

Suomen YK-liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Julkisen talouden suunnitelmasta 2027–2030 koskien teemaa kehitysyhteistyövarat.

Varsinaisen kehitysyhteistyön rahoitusta leikataan jo neljännen kerran tällä hallituskaudella. Tämä on lyhytnäköistä: tämä heikentää monenkeskistä yhteistyötä, Suomen turvallisuutta, ja turvaneuvostojäsenyyskampanjaa.

- Monenkeskisen yhteistyön tärkeys Suomen kokoiselle maalle on elintärkeää, ja sitä tulee tukea: heikko YK on Suomelle riski.
- Turvallisuus ei synny vain aseista, vaan myös rauhanvälityksestä ja kehityksestä, joihin tulee panostaa. Suomi tunnetaan rauhanturva-asioista ja sille on eduksi olla vahvasti mukana YK:n rauhanturvassa. Tämä on oleellista myös turvallisuusneuvoston jäsenyyttä silmällä pitäen.
- Kotimaiset kansalaisjärjestöt vahvistavat Suomen YK-työtä – Suomen YK-liiton toimintaedellytykset on turvattava.

Julkisen talouden suunnitelman mukaan seuraavalle nelivuotiselle kaudelle 2027-2030 esitetyn 92,1 miljoonan euron lisäleikkauksen myötä Suomen kehitysyhteistyö-määrärahojen osuus laskee alle DAC-maiden keskiarvon 0,34 pudoten 2030 mennessä 0,31 prosenttiin. Suomi lipuu yhä kauemmas kansainvälisestä sitoumuksestamme (0,7 % BKTL:stä).

Rahoituskriisi uhkaa YK:n toimintaa ja legitimiteettiä

Eri maiden ilmoittamat leikkaukset moukaroivat YK-järjestöjen rakenteita ja tuhoavat niiden toimintaedellytyksiä. Monet YK-järjestöt ovat joutuneet leikkaamaan toimintaansa radikaalisti, irtisanomaan tuhansia työntekijöitä, ja kaiken kaikkiaan, eivät enää pysty vastaamaan kasvaviin tarpeisiin: vuonna 2024 YK auttoi 140 miljoonaa ihmisistä ja paransi 440 miljoonan ihmisen elinoloja. Vuoden 2026

Suomen YK-liitto
Finlands FN-förbund
UN Association of Finland

Siltasaarenkatu 4, 7. krs
Fi-00530 Helsinki
+358 44 781 03 00

ykliitto.fi
globalis.fi
yk.fi

arvio resursseista on –25 %. Suomen antaman yleistuki YK järjestöille on tämän johdosta entistäkin tärkeämpää, sillä se mahdollistaa joustavan ja nopean toiminnan kriisitilanteissa.

Suomella on YK:n jäsenenä velvoitteita noudattaa YK:n sopimuksia, mutta myös viestiä niistä ja siten huolehtia, että kansalaisten ymmärrys YK:n työn merkityksestä säilyy. Suomen YK-liitto on ainut kotimaassa YK-asioista laaja-alaisesti viestivä ja niihin vaikuttava kansalaisjärjestö. Se toimii lähes 70:n suomalaisen järjestön kattojärjestönä ja tavoittaa 2,9 miljoonaa suomalaista vuosittain viesteillään. YK-liiton yleistuki tulee eräiden valtionapujen momentilta (24.90.50) ja sen saama tuki on laskenut 73 % vuodesta 2015. Suomessa tulisi olla erillinen rahoitusmomentti sääntöpohjaisen kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi kansalaisjärjestötyölle.

Yleisavustus Suomen YK-liitolle: 2015–2026 lasku -73 %

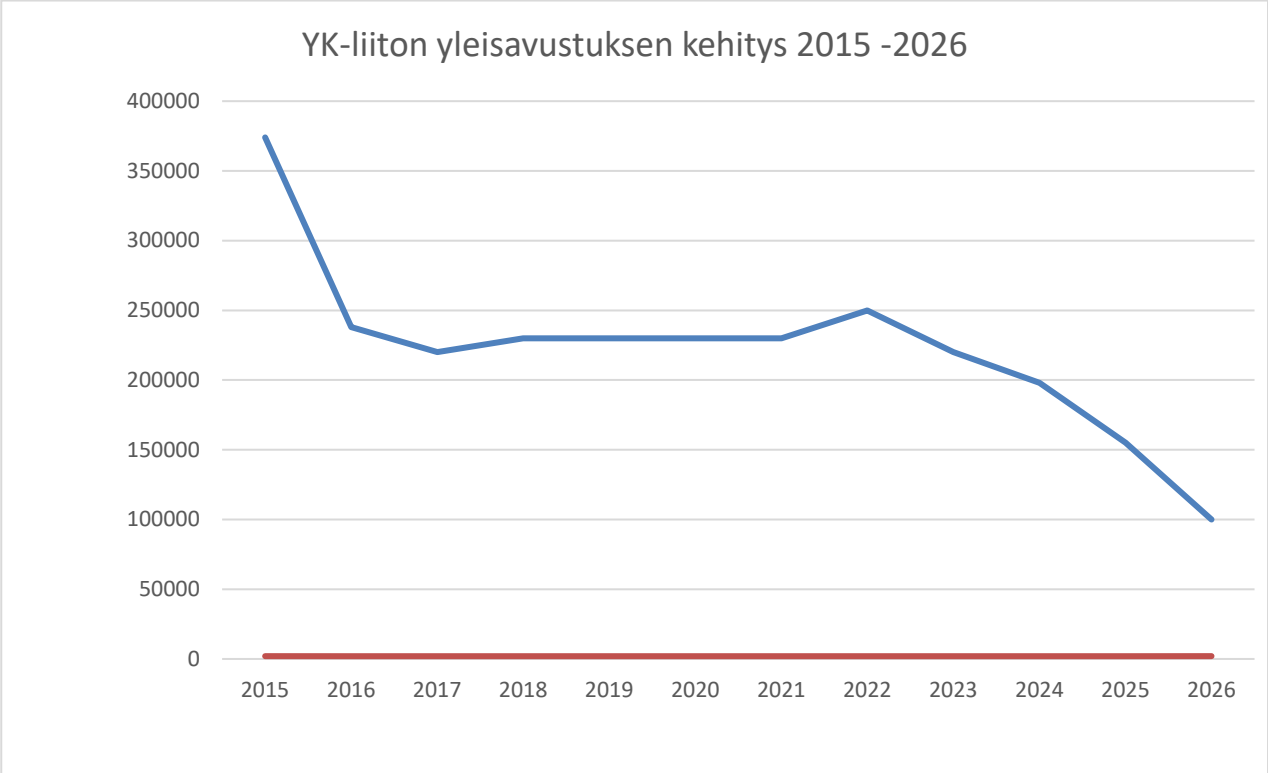

Lähde: Suomen YK-liitto